

เติมเต็มมุมมองประวัติศาสตร์ลัดเลาะย่าน'กะตี่จิ้น'เรียงร้อยผ่านภาพ

หลายสถานที่สำคัญฝั่งธนบุรีเชื่อมต่อไปยังพื้นที่รอบเกาะรัตนโกสินทร์ นับแต่อดีตจวบปัจจุบันยังคงมนต์ขลังมนต์เสน่ห์เป็นแหล่งเรียนรู้มากด้วยเกร็ดประวัติศาสตร์ เรื่องน่ารู้ซ่อนอยู่....

ในพื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นจุดหมายเป็นคำตอบให้กับผู้ที่ชื่นชอบประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต รวมถึง การถ่ายภาพ โดยเฉพาะการถ่ายภาพ นอกจากเป็นการบันทึกความทรงจำ บอกเล่าเรื่องราวที่ประทับใจ ภาพถ่ายยังเป็นเครื่องมือสำคัญเป็นเครื่องมือสื่อสารสร้างความเข้าใจ ถ่ายทอดบอกเล่าเหตุการณ์ และยังส่งต่อเชื่อมโยงส่งต่อการเรียนรู้ต่อเนื่องไปอีกหลากหลายมิติ

ใกล้เข้ามาสำหรับเทศกาลสงกรานต์ ประเพณีงดงามของไทย ทั้งนี้จากเทศกาลวิถีน้ำ วิถีไทย เทศกาลสงกรานต์ที่ผสมผสานความร่วมมือที่งดงามของไทยโดยคนในชุมชนเพื่อชุมชน ในปีนี้เทศกาลฯ ชูแนวคิดชื่นอรุรา.. นำสบาย โดยที่ผ่านมารเริ่มกิจกรรมด้วยการพาลงพื้นที่ พาเดินลัดเลาะเรียนรู้วิถีชุมชนเก่าแก่ย่านกะตี่จิ้น โดยมีอาจารย์ธีรนนท์ ช่วงพิชิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนธนบุรีและประธานมูลนิธิประชาคมย่านกะตี่จิ้น-คลองสาน เล่าเรื่องชุมชน เกร็ดความรู้ทางประวัติศาสตร์ เรื่องราวปุมหลัง ความเป็นมา และความเป็นอยู่ของคนในย่าน ที่มีเจ้าบ้านคนในชุมชนร่วมต้อนรับ และร่วมบอกเล่าเรื่องราวชุมชน

ในกิจกรรมยังส่งต่อความรู้ เรียนรู้การถ่ายภาพจากช่างภาพมืออาชีพ สมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดย ตุลย์ หิรัญญลาวัลย์ นายกสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เล่าถึงกิจกรรมถ่ายภาพครั้งนี้ว่า สมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์เข้าร่วมกิจกรรมเทศกาลฯมาโดยตลอด นำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพไม่ว่าจะเป็นการถ่ายภาพ การแสดงภาพถ่าย หรือครั้งนี้ที่พาเดินชมความงามสถาปัตยกรรม สัมผัสมนต์เสน่ห์อาหาร วิถีชีวิตผู้คน ย่านกะตี่จิ้น โดยสุดเส้นทางที่ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร

การเดินทางชมสถานที่สำคัญ ๆ เรียนรู้ชุมชนพร้อมไปกับการถ่ายภาพ RPST Photo Walk-Photo Talk "อร้อยจัด-ทรรศนา" ตอน คลองสาน-กะตี่จิ้นจะทำให้ผู้เข้าร่วมเรียนรู้และเข้าใจประวัติศาสตร์ เห็นสิ่งต่าง ๆ ที่สืบทอดมาและบันทึกสิ่งพิเศษเหล่านั้นด้วยภาพถ่าย นายกสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตุลย์ หิรัญญลาวัลย์ ขยายความเพิ่มอีกว่า การถ่ายภาพเป็นสิ่งสำคัญ บอกเล่าเรื่องราว บอกเล่าสิ่งที่เกิดขึ้น ถ่ายทอดมุมมองสิ่งพิเศษในพื้นที่ที่พบเห็น โดยครั้งนี้ถือเป็นความพิเศษร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

"ในเส้นทางได้รับความรู้หลายแง่มุมจากผู้เชี่ยวชาญประวัติศาสตร์ในพื้นที่จากอาจารย์ธีรนนท์ ช่วงพิชิต ยิ่งทำให้การถ่ายภาพมีความน่าสนใจ ทั้งนี้ภาพถ่ายจะผสมผสานด้วยเนื้อหา สารสำคัญแง่มุมประวัติศาสตร์ที่ทำให้ผู้ถ่ายภาพมีความเข้าใจในสิ่งที่บันทึกถ่ายภาพลึกซึ้งขึ้น"

จากการเดินทางสัมผัสเส้นทางประวัติศาสตร์ กะตี่จิ้น-พระนคร ครั้งนี้เริ่มจาก วัดกัลยาณมิตร วรมหาวิหาร วัดเก่าแก่ประจำฝั่งธนบุรี มาถึงที่นี่สักการะพระพุทธรูปไตรรัตนนายก (หลวงพ่โต ซ้ำปอกง) และพระพุทธรูปหล่อปางปาเลไลยก์ พร้อมชมระฆังใบที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

นอกจากนี้พาเดินต่อไปยังศาลเจ้าเกียนอันเกง ศาลเจ้าจีนเก่าแก่ที่สุดของ ชุมชนกุฎีจิ้นซึ่งได้รับรางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่นจากสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ จากนั้น ลัดเลาะเข้าชุมชนกุฎีจิ้น ชมพิพิธภัณฑกุฎีจิ้นวัดช่างตาครุฑ ศึกษาสถาปัตยกรรมแบบเรเนสซองส์และนีโอคลาสสิก และเดินทางต่อไปยัง วัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร สักการะขอพรพระพุทธรูป และไปยัง พระบรมธาตุมหาเจดีย์ ที่ได้รับรางวัลยูเนสโก

จากประวัติ วัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นโท สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2371 และได้กลายเป็นอารามหลวงในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 และได้รับพระราชทานนามว่า

"วัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร" ที่วัดแห่งนี้เปรียบเสมือนศูนย์รวมทางวัฒนธรรมของชาวไทย ย่านกะดีจีน ผังธนบุรีที่ขึ้นชื่อเป็น ชุมชนสามศาสนา สืบความเชื่อซึ่งได้แก่ พุทธเถรวาท พุทธมหายาน คริสต์ และอิสลามซึ่งอยู่ร่วมกันนับแต่ครั้งสมัยกรุงธนบุรี ถือเป็น ย่านประวัติศาสตร์เก่าแก่ แห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานคร

ในเส้นทางยังข้ามสะพานพระพุทธยอดฟ้าไปยังตลาด ยอดพิมานริเวอร์วอล์ค ศูนย์กลางตลาดดอกไม้ และสุดเส้นทางที่ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร หรือ วัดโพธิ์ ชมเจดีย์ 4 รัชกาล วิหารพระพุทธรูปไสยาสน์ (พระนอน) ซึ่งเป็นพระนอนที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสามของประเทศ ฯลฯ

"หลายสถานที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นวัดวาอาราม สถาปัตยกรรมงดงามในย่านกะดีจีน มากด้วยเรื่องน่ารู้ จากที่กล่าว ทีมสมาคมฯนำเทคนิคการถ่ายภาพนำมาแนะนำทดลองถ่ายภาพ ดังเช่น การถ่ายภาพด้วยสมาร์ตโฟน โดยถ้าต้องการถ่ายภาพที่มีรายละเอียดอย่าใช้การซูม แต่ลองใช้การถ่ายภาพด้วยการเคลื่อนโทรศัพท์เข้าไปใกล้ ๆ หรือการ ถ่ายภาพสถาปัตยกรรมโบราณสถานส่วนใหญ่จะเข้าไปอยู่ใกล้ ๆ เปิดเลนส์กว้าง ๆ ซึ่งในลักษณะนี้อาจสร้างข้อเสียให้กับภาพได้ ทั้งนี้อาจลองอยู่ไกลออกไปแล้วซูมเข้ามาจะทำให้ภาพสมมาตร และอึดตาขึ้น เป็นต้น"

นอกจากภาพโบราณสถาน สถาปัตยกรรม อาคารบ้านเรือน บรรยากาศในชุมชนก็มีมนต์เสน่ห์ อย่างที่ชุมชนกุฎีจีนมี อาหาร ขนมที่เป็นเอกลักษณ์ ตลอดเส้นทางจึงแนะนำเทคนิคการถ่ายภาพเก็บบรรยากาศ เพิ่มเติมประวัติศาสตร์ร่วมกัน ทั้งนี้นายกสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้มุมมองการเดินทางเที่ยวชม และภาพถ่ายเพิ่มอีกว่า ประเทศไทยมากด้วยทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรม มีคุณค่าและมีความงดงาม

การเดินทางชมไม่ว่าจะเป็นในย่านชุมชนเก่า เที่ยววัดวาอาราม ชมสถาปัตยกรรมศิลปกรรม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ทำให้เราเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรียนรู้ประวัติศาสตร์และเมื่อนำมาถ่ายทอดผ่านภาพถ่ายเป็นการรวมความรู้และความงามไปด้วยกัน ดังที่กล่าว รูปภาพนั้น ๆ จะมีความพิเศษเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เรียงร้อยสิ่งที่พบเห็นเล่าความเป็นอยู่หรือประวัติศาสตร์ของสิ่ง ๆ นั้นได้น่าสนใจ

ทางด้าน อาจารย์ธีรพันธ์ ช่วงพิชิต ประธานกรรมการมูลนิธิประชาคมย่านกะดีจีน-คลองสาน ให้ข้อมูลเพิ่มเติมอีกว่า ย่านกะดีจีนมีความเป็นมายาวนาน เป็นหนึ่งในย่านเก่าของฝั่งธนบุรี ทั้งนี้ย่านเก่าธนบุรีที่ปรากฏ นอกจากย่านแห่งนี้ยังมีย่านคลองสาน ย่านวังเดิมและย่านวังหลัง ชุมชนในย่านกะดีจีนมีสี่ส้น มีชีวิตชีวา วิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนยังรักษาความดั้งเดิม โดยเมื่อมาสัมผัส มาเดินเที่ยวชมจะเห็นภาพจริงของสังคมไทย การอยู่ร่วมกันของศาสนาต่าง ๆ ทั้งพุทธ คริสต์ อิสลาม

"ในเส้นทางที่เริ่มเดินจากจุดแรก วัดกัลยาณมิตร วรมหาวิหาร นอกจากได้สักการะไหว้พระขอพรเป็นสิริมงคล จะเห็นพระราชานิยมการสร้างวัดในสมัยรัชกาลที่ 3 สถาปัตยกรรม ลวดลายปูนปั้นมีรูปแบบงดงามเป็นเอกลักษณ์ ขณะที่เดินต่อมาถึง วัดช่างตาครุฑ อีกสถานที่ที่จะได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ ชมความงามของสถาปัตยกรรม และอีกสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ บอกเล่าเรื่องของชุมชนกุฎีจีนได้ชัดเจนต้องแวะ พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน โดยภายในพิพิธภัณฑ์บอกเล่าความเป็นมานับแต่ครั้งสมัยอยุธยา กรุงธนบุรีและในปัจจุบัน เป็นต้น" การเดินเที่ยวชมและบันทึกภาพจึงเป็นโอกาสที่ดีของการเติมเต็มมุมมองของประวัติศาสตร์ และการเก็บบันทึกด้วยภาพที่มากด้วยคุณภาพ อนาคตของภาพเหล่านี้จะเป็นมุมมองของประวัติศาสตร์ในวันข้างหน้า

ส่งต่อการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม เรียนรู้ชุมชนย่านเก่าที่มีมนต์เสน่ห์. "บอกเล่าเหตุการณ์ เชื่อมโยงส่งต่อการเรียนรู้"

ที่มา : พงษ์พรรณ บุญเลิศ. (11เมษายน 2566). *เติมเต็มมุมมองประวัติศาสตร์ลัดเลาะย่าน'กะดีจีน*

เรียงร้อยผ่านภาพ. เติลินิวส์. 4.